

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce **V. J.,** proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, v řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované ve věci poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.,

takto:

I. Žaloba se **zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 29. 1. 2002 byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. s odůvodněním, že žalobce prokázal splnění podmínek uvedených v § 1 odst. 1, 3 citovaného zákona za dobu od 29. 8. do 28. 10. 1944, tj. za dva měsíce. Za tuto dobu žalobci nárok na jednorázovou peněžitou částku nevznikl, protože jde o dobu kratší tří měsíců.

Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal v zákonné lhůtě k Vrchnímu soudu v Praze opravný prostředek. V něm k době své účasti v národním odboji uvedl, že se v srpnu 1944 jako dezertér ze Slovenské armády přihlásil do Slovenského národního povstání, kterého se zúčastnil po celou dobu jeho trvání od srpna do října 1944. Poté se ukrýval společně se svou jednotkou do 10. 11. 1944 a individuálně se ukrýval až do osvobození východního Slovenska, tj. do konce ledna 1945. V únoru 1945 nastoupil k Československé armádě. Žalobce žádal

o nové prošetření své žádosti, protože se domnívá, že splňuje podmínky pro přiznání jednorázového odškodnění podle zákona č. 261/2001 Sb.

Žalovaná ve vyjádření poukázala na § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb., které stanoví, že zákon se vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 bodu 1 písm. c) až f), bodu 2 a odstavci 2 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození (dále jen „zákon č. 255/1946 Sb.“) a bylo jim o tom vydáno podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. osvědčení, nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje. Výše jednorázové peněžní částky pro účastníka národního boje za osvobození za účast v národním boji za osvobození kratším než jeden rok, trvajícím však alespoň tři měsíce nebo alespoň dva měsíce v případě služby v partyzánské jednotce jako československý partyzán činí 60 000 Kč. Žalobce však nesplňuje podmínky pro poskytnutí jednorázové peněžní částky, neboť byl účastníkem národního boje za osvobození jako účastník Slovenského národního povstání v době od 29. 8. do 28. 10. 1944. Tato doba je kratší tří měsíců a nezakládá tedy nárok na přiznání jednorázové peněžní částky, stejně jako jeho ukrývání v době od 29. 10. 1944 do konce ledna 1945, neboť se neukrýval z důvodů rasových nebo náboženských, jak to vyžaduje § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. Žalovaná proto navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo soudem potvrzeno (podle právního stavu do 31. 12. 2002).

Žalobce předložil dodatečně doklad Vojenského ústředního archivu v Praze, v němž se potvrzuje, že byl odveden dne 13. 2. 1945 k 1. čs. armádnímu sboru v SSSR a dne 14. 2. 1945 byl přemístěn od čs. náhradního pluku náhradní roty ke sborovému výcvikovému praporu lyžařů automatčíků.

Protože Vrchní soud v Praze ve věci nerozhodl do 31. 12. 2002, postoupil ji k dokončení Nejvyššímu správnímu soudu ve smyslu § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Podle uvedeného ustanovení, nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (tj. do 1. 1. 2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ustanovení § 129 odst. 2 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení naposledy označeného zákona.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 5 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. je podmínkou pro poskytnutí jednorázového peněžního odškodnění, aby účast v národním boji za osvobození trvala alespoň tři měsíce. Žalobce předložil osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. o své účasti ve Slovenském národním povstání trvající však po dobu, která byla kratší než tří měsíce. I když žalobce dodatečně prokázal, že byl od 13. 2. 1945 příslušníkem 1. čs. armádního sboru v SSSR, ani v tomto případě nedosáhl zákonem požadované délky tří měsíců, protože podle § 15 odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb. doba strávená ve vlastnosti účastníka národního boje za osvobození končí nejpozději dnem 5. 5. 1945.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb., účastníkem národního boje za osvobození je i občan České republiky, který splňuje podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. a) zákona č. 255/1946 Sb., pokud byl příslušníkem československého armádního sboru v SSSR a konal tam službu sice kratší než tři měsíce, avšak společně se službou příslušníka první československé armády na Slovensku jeho vojenská služba trvala alespoň tři měsíce. Podle § 4 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. celková doba účasti v československém armádním sboru v SSSR, pokud byla kratší než tři měsíce, se sčítá s celkovou dobou služby v první československé armádě na Slovensku a takto sečtená doba se připočítává k celkové době účasti v národním boji za osvobození.

Žalobce neprokázal, že by byl příslušníkem první československé armády na Slovensku, resp. nic takového ani neuvádí. Žalobcovu účast v národním boji za osvobození je tedy nutno posuzovat jako dva izolované časové úseky, z nichž ani jeden nedosáhl zákonem požadované doby tří měsíců, přičemž zákon nepřipouští, aby se v tomto případě tato časová období sčítala.

Pokud žalobce v žalobě (opravném prostředku) uvedl, že po skončení Slovenského národního povstání se skrýval z důvodu nebezpečí odhalení nacisty a gardisty, ale i slovenskou armádou, z níž dezertoval, pak tuto dobu nelze posuzovat jako ukrývání se z rasových nebo náboženských důvodů, jak je má na mysli § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bylo ve věci rozhodnuto se souhlasem účastníků bez nařízení jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce neměl ve věci úspěch a žalované žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. července 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu